

Варшава, 31.12.2015

КАЗАХСТАН: ПІДОЗРЮВАНІ У «ПОШИРЕННІ НЕПРАВДИВОЇ ІНФОРМАЦІЇ» ЖУРНАЛІСТИ АРЕШТОВАНІ

Журналісти порталу «Накануне.kz» Гузаль Байдалінова і Рафаель Балгін заарештовані на 2 місяці. Їхній колезі Юлії Козловій також загрожує арешт. Журналісти зазнали кримінального переслідування за ст. 274 КК РК («Розповсюдження завідомо неправдивої інформації»). Юлії Козловій додатково інкримінують «зберігання наркотиків».

23.12.2015 Гузаль Байдалінова була затримана на 3 доби. Наступного дня президент пресозахисного фонду «Аділ соз» Тамара Калеева і директор фонду «Хартія за права людини» Жеміс Турмагамбетова попросили звільнити журналістку під їхню особисту поруку¹.

26.12.2015 Алмалінський районний суд Алмати прийняв постанову про **арешт Гузаль Байдалінової** на 2 місяці з можливістю звільнення під заставу в розмірі 5946000 тенге (близько 16 тисяч євро). Цього ж дня в якості застави була внесена квартира родичів Байдалінової. Однак журналістку не випустили на волю, оскільки закон надає прокуратурі 3 доби для оскарження рішення.

28.12.2015 прокуратура міста Алмати оскаржила рішення суду про можливість звільнення Байдалінової під заставу. Слідчі заявили, що на волі журналістка може «перешкоджати розслідуванню» і «продовжувати займатися злочинною діяльністю»². **31.12.2015** міський суд Алмати задовільнив скаргу прокуратури і **залишив Байдалінову під арештом, скасувавши можливість застави**³. Таким чином, новорічні свята журналістка проведе в СІЗО.

Вже відомо, що **Рафаель Балгін**, колега Гузаль Байдалінової, пробуде **під арештом** як мінімум наступні 2 місяці. Відповідне рішення казахстанські суди прийняли 21.12.2015 і 30.12.2015⁴.

Журналістка **Юлія Козлова** на цей момент є фігурантом **ще однієї кримінальної справи** за ч. 2 ст. 296 КК РК (незаконне поводження з наркотичними засобами без мети збуту). 18.12.2015 під час обшуку в її квартирі поліція нібито «знайшла» наркотики, при цьому обшук проходив у відсутність Козлової та її адвоката. Козлова заявляє: наркотики їй підкинула поліція. Поліцейські, що проводили обшук, сказали синові Козлової: «Прощайся з мамою, ми її посадимо»⁵. Адвокат Айман Умарова побоюється, що Юлії Козловій також загрожує арешт.

Нагадаємо⁶, кримінальна справа проти журналістів «Накануне.kz» була порушена 03.12.2015. Слідство стверджує, що журналісти публікували «неправдиві відомості» про «Казкомерцбанк», «заподіявши збитків банку на суму 144 235 090 тенге (близько 393 800 євро). Після обшуку

¹ <https://www.facebook.com/adilsoz.kz/posts/750317898447388>

² <https://www.facebook.com/makushina.oxana/videos/992776444119560/>;

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=994673577263180&set=a.965793620151176.1073741835.100001616425670&type=3>

³ <https://www.facebook.com/makushina.oxana/posts/995140093883195>

⁴ <http://rus.azattyq.org/content/news/27457290.html>

⁵ <http://nakanune.kz/2015/12/22/прощайся-с-мамой-мы-ее-посадим/>

⁶ <http://ru.odfoundation.eu/a/7149,kazakhstan-obyski-nezavisimyh-zhurnalistov-i-ugolovnye-presledovaniya-za-rasprostranenie-lozhnoy-informacii>

18.12.2015 поліція конфіскувала з офісу редакції «Накануне.kz» документи і техніку⁷. 28.12.2015 журналісти отримали доступ до офісу, проте їхня робота ускладнена через конфіскацію техніки.

В «Накануне.kz» працюють колишні журналісти газети «Голос Республіки», яка була заборонена казахстанським судом за звинуваченням в «екстремізмі». Активізація кримінального переслідування журналістів може бути реакцією влади на публікацію порталом «Республіка» розкритого листування вищих посадових осіб Казахстану («KazakhLeaks»).

Журналісти «Накануне.kz» підтримують контакти з редактором порталу «Республіка» **Іриною Петрушовою**, яка живе в ЄС. **Метою кримінального переслідування журналістів може бути вибивання «потрібних» свідчень проти Петрушової.** За її інформацією, за кримінальним переслідуванням журналістів стоять Прем'єр-міністр РК Карім Масимов і Міністр внутрішніх справ РК Калмұханбет Касимов⁸. Петрушова повідомляє, що таким чином Казахстан хоче оголосити її у міжнародний розшук і тим самим позбавити свободи пересування по ЄС, а значить і можливості захищати казахстанських політичних біженців у Європі (зокрема, Мухтара Аблязова і його соратників).

Фундація «Відкритий Діалог» знову підтверджує необхідність того, щоб ЄС, ОБСЄ, ООН зайняли принципову позицію і більш наполегливо вимагали від Казахстану беззастережного виконання своїх міжнародних зобов'язань у сфері свободи слова. Це дозволить врятувати здоров'я і життя журналістів та активістів. Казахстан має скасувати кримінальні статті за «наклеп» та «поширення неправдивої інформації», негайно закрити кримінальні справи проти журналістів, а також припинити перешкоджання роботі недержавних ЗМІ.

Для отримання більш детальної інформації, будь ласка, звертайтеся:

Ігор Савченко – igor.savchenko@odfoundation.eu

Людмила Козловська – lyudmylakozlovska@odfoundation.eu

Фундація «Відкритий Діалог»

⁷ <https://www.facebook.com/makushina.oxana/posts/988460627884475>

⁸ <https://www.facebook.com/ir.petrushova/posts/540664609447496>